

CHROMÝ U BRÁNY

Sk 3:1-11

Před každým z nás stojí řada úkolů, do kterých se nám nechce. Např. před církví v České republice stojí úkol osamostatnit se, zbavit se závislosti na státní pomoci a vstoupit na cestu samofinancování. Nepomůže před ním zavírat oči, ani si říkat nějak bylo, nějak bude, však on nás Pán Bůh nenechá padnout. A někdo by to možná i podepřel biblickým citátem, že si nemáme dělat starosti o zítřek, co budeme jíst a co budeme pít. Tento zdánlivě zbožný postoj však vede pouze k tomu, že křesťanská víra působí jako pasivní a odevzdané čekání na Pána Boha. A pak je pochopitelně namíste oprávněná námitka: *„Nečiní z nás víra jen nesvéprávné a nesamostatné chudáky, kteří jen sedí s nataženou rukou, modlí se a prosí Pána Boha o smilování?“* Někdy se to tak může zdát. Někdy k tomu máme i sklon — je pohodlnější čekat raději na zázrak než sami přiložit ruku k dílu a něco pořádného udělat. Je velkým nebezpečím, když svoji závislost na Bohu pochopíme tak, že budeme všechno házet na Pána Boha, až nakonec budeme Pána Boha činit zodpovědným za všechno, co se nám v životě děje nebo neděje. To by bylo hrubé nepochopení toho, co znamená žít z Boží milosti. Ten dnešní text nám takové falešné představy vyvrací a uvádí vše na pravou míru.

Četli jsme o člověku, který byl od narození chromý. A teď mu bylo už přes čtyřicet let. Každý den ho přinášeli a posadili do chrámové brány, které se říká Krásná, aby prosil o almužnu ty, kdo tam vcházel. Zdá se, že to byla jeho jediná možnost, jak přežít. Vydělávat si práci na živobytí nemohl, a tak žebrol. O třetí hodině přicházelo do chrámu mnoho zbožných židů k odpolední modlitbě. Ideální čas i místo k žebrání. Zbožným židům svědomí nedalo, aby žebrák jen tak obešli, a tak se jistě nějaké almužny dočkal.

V té chvíli tam přicházejí také apoštolově, Petr a Jan. Jejich postoj k žebrákovi je ovšem jiný. V čem se liší? Zcela překvapivě nejprve chtějí, a důrazně mu to přikazují, aby na ně žebrák pohlédl. Proč to? Kdoví? Ale zkuste si to. Jak je těžké podívat se do očí člověku, kterého žádáte o almužnu. Cítí se trapně. Při pohledu z očí do očí se mezilidský kontakt výrazně zintenzivňuje. Skutečný žebrák, který není drzým podvodníkem, se stydí dívat lidem do očí. Podle toho je můžete odlišit. Ten u brány se do očí lidem nedíval. Ale Petr a Jan chtějí, aby na ně pohlédl a sami na něj také upřeli svůj zrak. Co se tu odehrává? I ten, kdo peníze dává, se nerad dívá na lidské utrpení. Také on neví, kam s očima. Většina chlebohárců dává almužnu proto, aby ulevili svému svědomí. Dávají almužnu, aby se nemuseli dívat kruté pravdě do očí. Hodí peníz na zem a rychle pryč. Všimněte si toho. Pohled z očí do očí mezi bohatým a chudákem, mezi tím, kdo dává a tím, kdo dostává, bodá a bolí obě strany. Raději bychom toho žebráka neviděli. A jak se naprosto nehodí do té brány, která nese název Krásná. Jak nám kazí ten krásný dojem z cesty do chrámu. Tak jako žebráci na Náměstí Míru. Kazí dojem krásného náměstí. Kazí dojem té Krásné brány. Však to je důvod, pro který policie žebráky z náměstí Míru vyhání. My ale nechceme být nelaskaví a tvrdí. Něco pro chudé vždycky obětujeme. Ale popravdě řečeno, spíš je to obětování kvůli sobě samým, abychom měli klid, abychom měli od toho žebráka pokoj, abychom měli pokoj od výčitek svědomí. Proto se jim neumíme dívat do očí.

Petr a Jan na něj však upřeli zrak a do hloubky spatřili celou jeho nouzi. A totéž chtěli po žebrákovi. *„Pohleď na nás!“* Žebrák nechápe, o co těm dvěma jde. Už je zvyklý, že dávání almužny není pro ty bohaté obvykle důvodem k seznámení. Ale tito dva muži se u něj nezvykle zastavili. Nečekal nic jiného, než že mu také dají nějaké drobné. Petr však řekl: *„Stříbro ani zlato nemám, ale co mám, to ti dám: ve jménu Ježíše Krista Nazaretského vstaň a chod!“* Vzal ho za pravou ruku a pomáhal mu vstát; a vtom se chromému zpevnily klouby, vyskočil na nohy, vzpřímil se a začal chodit. Vešel s nimi do chrámu, chodil, skákal radostí a chválil Boha.

Bratři a sestry, mě na tomto příběhu nefascinuje jen zázračnost tělesného uzdravení. Jistě, o to zázračné uzdravení v něm jde především a je důvodem ke zvěstování Kristovy moci. Však dnes uslyšíme svědectví o uzdravení. V pondělí byl přece svátek svatodušní. Po vyhlášení Ducha svatého byli křesťané naplněni mocí z výsosti. A tak je na místě radovat se a zvěstovat Boží moc. Mně ale ten příběh oslovuje ještě i jinak. Představuji si sebe v pozici toho žebráka. Sedím na ulici a čekám s nataženou rukou na milodary, až mi někdo něco hodí. Nejsem zvyklý se přitom dívat lidem do očí. A tu se u mě někdo zastaví a řekne: „*Hlavu vzhůru, neplaz se tady přede mnou po zemi. Podívej se mi zpřímá do očí. Říkám ti na rovinu, že ti žádné peníze nedám. Místo toho se seber a běž. Postav se na vlastní nohy.*“ A přitom mi dotyčný podá pouze pomocnou ruku a pomůže mi vstát.

Bratři a sestry, to je to, co jako žebrák potřebuju slyšet. Postav se na vlastní nohy. Ten největší zázrak se tu neodehrává viditelně. Je to zázrak změny přístupu k životu. Almužna totiž udržuje žebráka v nouzi. Proto místo almužny Ježíš skrze apoštoly staví toho člověka na vlastní nohy. A to se může stát: „s“ i „bez“ tělesného uzdravení.

Existují kolem nás dva typy lidí. Jedni stále jen natahují ruku a stále jen svou budoucnost odvozují od druhých. Nikdy nezkusili postavit se na vlastní nohy. Nechají se někam odnést či donést, spoléhají jen na cizí pomoc, a když se jim té pomoci nedostává, tak za to přirozeně viní ty, od nichž se jim pomoci nedostalo.

A pak tu jsou druzí, kteří se v každé své bídě a nemohoucnosti cítí stále zodpovědní za svůj život. Takoví si nestěžují na těžké poměry, neobviňují své okolí z netečnosti, ale sami zkoušejí a hledají způsoby, jak vzít svůj úděl do svých rukou, jak se s ním poprat, jak mu čelit, jak se podívat nelehké životní situaci zpřímá do očí. Není lehké přejít ze skupiny „A“ do skupiny „B“. Člověk to sám nedokáže. Bez Božího „zpevnění“ kloubů a „postavení na nohy“ se chromý sám nezvedne. Boží moci je třeba.

Ke které skupině patříme? Když jsme nemocní, nadáváme na mizerný systém zdravotní péče nebo navzdory němu hledáme způsob, jak se uzdravit? Když nemáme peníze, nadáváme na špatnou hospodářskou a sociální politiku státu nebo hledáme možnosti, jak být na ní nezávislí? Když vidíme, jak to s našimi dětmi jde z kopce, nadáváme na pedagogy, vychovatele a špatné dětské vzory nebo se zhostíme své vlastní zodpovědnosti za výchovu svých dětí, a nevzdáme to navzdory zkažené morálce ve společnosti? A když nás zasáhne v životě nějaká tragédie, co uděláme? Ochromí nás to tak, že se nezmůžeme na nic? Sedneme si na bobek a čekáme na smilování Boží nebo uchopíme Božími anděly podávanou ruku a dáme se do boje se sebou samým a se svou skepsí? Boží podaná ruka nás v té naší nouzi nezahrne penězi a bohatstvím, ale naučí nás „chodit v tom“. Nedá nám tu příslovečnou „rybu k večeři“, ale naučí nás „ryby chytat“ abychom si ji zítra ulovili sami.

Mně už je jako tomu žebrákovi také přes čtyřicet. A ptám se sám sebe, zda jsem se už v životě postavil na vlastní nohy, nebo se dosud nechám druhými unášet sem a tam s nataženou rukou, co mi kdo dá? Ten dnešní příběh mi říká, že Ježíš Kristus mě nemusí vždy opatřovat vším potřebným, ale spíše mě staví na vlastní nohy, abych byl schopen sám něco dělat a pomáhat sobě i druhým. Bůh nás činí zodpovědnými za to, jak se postavíme k životu, který bývá často krutý a nespravedlivý. Bůh nám dává ve jménu Ježíše Krista sílu k tomu, abychom byli schopni převzít zodpovědnost za vlastní život. Postavit se na vlastní nohy. To je také zázrak, o kterém v tom dnešním „poletničním“ příběhu čteme. To je také uzdravení chromého u Krásné brány.

Pane, nauč nás vděčně přijímat dary, a také nás nauč poctivě se poprat s životem. Nauč nás nečinit své štěstí závislé jen na lidech, na lékařích a učitelích, na vládě, státu či unii. Dej, ať se umíme zpřímá podívat na svůj život a převzít za něj odpovědnost.

Amen